

อนันต์

อนันต์

แพร่-น่าน ฤดูกาลโรแมนติก

ISSN 0125 7226

๘๕ บาท

กันยายน ๒๕๖๔

สารคดีประจำฉบับ

๕๒

วิถีเมืองแป๊ะ กำกิ้นพื้นบ้าน สู่งานคราฟต์ได้ถุ่นเฮือน

นี่คือความเรียบง่าย สร้างสรรค์ และสวยงามในนามวิถีแพะที่ **ชตาทิพย์ อำพันทอง** สาวลูกเมียดละไมอยากพาไปรู้จักผ่านอาหารอย่างน้ำเงี้ยว ใส่อั่วและน่านาของกินเป็นเมืองอีกหลากหลาย เล่าชวนเขาไปดูการนำ “เตา” หรือสาหร่ายน้ำจืดมาต่อยอดสร้างอาชีพ นอกนั้นยังไม่พอ ยังพาเข้าไปรู้จักวัฒนธรรมการย้อมผ้าหม้อฮ่อมเก่าแก่ที่คนพวนผู้ปักหลักอยู่ร่วมได้ถ่ายทอดไว้จนกลายเป็นงานคราฟต์ ๓ ของลูกหลาน รวมเป็นทริปนำเที่ยวเมืองแพะที่สะท้อนความเป็นพวกเขาได้จากได้ถุ่นเฮือนนอน

๘๐

คิดด้วยไม้ โตด้วยไม้ ไม้สักในชีวิตและความผูกพันของคนแพะ

ตาม **อริสรา พุทธวงษ์** สาวลำปางแต่ ๆ ไปเยือนเมืองแพะบ้านใกล้ที่เธอก็ตั้งใจเหมือนกันว่าทำไมเพิ่งได้ไปโฟกัสชัดเจนไปที่เรื่องของไม้สักที่ผูกพันกับวัฒนธรรมการทำไม้ในแดนดินล้านนา ดูโรงเรียนป่าไม้แห่งแรกที่ปัจจุบันกลายเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้อดีตของ “แหล่งไม้” ที่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ จากนั้นไปดูคุ้มเจ้านายเมืองแพะ วัดเก่าแก่ศิลปะพม่าที่บอกเล่าเรื่องราวของเมืองไม้สักแห่งนี้ได้อย่างน่าชม ก่อนไปพูดคุยกับเหล่าสกลไม้โบราณในชุมชนคนทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ส่งต่อทักษะและคุณค่าสู่รุ่นต่อ ๆ มาในการสืบสานการทำไม้ให้ร่วมสมัย นี่คือภาพเชื่อมโยงระหว่างไม้ คน และเมือง ที่เธอเองอยากนำมาบอกเล่า

๖๖

วรรณกร เวียงปัว ชีลรอยอดีตกาลในม่านฝน

เที่ยวเมืองปัวอย่างมีคอนเซ็ปต์ บันสองล้อลัดเลาะไปตามถนนสายรองที่โอบล้อมด้วยนาข้าวฉ่ำหมอกฝน เฮือนและylvาวาอารามเก่าแก่ที่สะท้อนวิถีไทลื้ออันเป็นหนึ่งในผู้คน ที่ร่วมก่อร่างสร้างเมืองปัวมาแต่อดีต ชุมความละเอียดลออในพุทธศิลป์ถิ่นวรรณกร แล้วลิ้มลองอาหารพื้นเมืองในบรรยากาศริมลำธาร นี่คือการเที่ยวดูประวัติศาสตร์และโบราณคดีในแบบนักเขียนหนุ่มใหญ่อารมณ์ดี ผู้หลงรักความงามแห่งอดีตกาลนาม **ภาณุภูมิ น้อยวัฒน์**

๓๐

Romantic Journey เมืองน่าน ในม่านหมอกฝน

สำหรับคนรักการขับรถเที่ยว น่านคือคำตอบในห้วงยามที่หมอกฝนห่มคลุมเมืองในวงล้อมขุนเขา **ธีรพัฒน์ บุพบาพิบูลย์** นักเขียนและช่างภาพอารมณ์ละมุน ชวนคุณเที่ยวไปแบบลดการใช้พลังงาน ขับ ZEEKR 009 รถแวนไฟฟ้าคันหรูลัดเลาะตามถนนสายจากเมืองน่านดูจิตรกรรมฝาผนังน่านกระซิบรัก ต่อไปเที่ยวที่ราบเชิงเขาที่งดงามด้วยนาข้าวสีเขียวและวัฒนธรรมไทลื้อที่เมืองปัว ก่อนได้เขาผ่านดอยภูคา ไปถึงบ่อเกลือ เข้าคาเฟ่วิวสวยยอดฮิตนอนหมอบ้านสะปัน แล้วเลาะลงผ่านโค้งหมายเลขสาม เป็นวงรอบน่านแบบคลาสสิกที่เปลี่ยนไปด้วยการขับรถสบาย ๆ ไฮเทคในบรรยากาศงดงามฉ่ำฝน

๓๘

บ้าน เมืองมาจากคน คนโตจากเมือง

หากเมืองน่านจะเติบโตและเป็นเอกลักษณ์อันน่าสัมผัสได้ก็อาจด้วยสองมือของพวกเขาเองนั่นละที่ส่งต่อกันมา **ฐากร โกมารกุล ณ นคร** พาเที่ยวละเอียดลงไปในความเป็นน่านผ่านคุ้มไม้โบราณของเหล่าเชื้อสายเจ้านายฝ่ายเหนือ บางหลังคือบ้านที่คลาสสิกไร้กาลเวลา บางหลังปรับให้ร่วมสมัยกลายเป็นแหล่งเรียนรู้เท่านั้นยังไม่พอ พาไปดูโรงเรียนคริสต์หลังสวยที่อยู่คู่ความทรงจำของคนน่าน แล้วไปนั่งทำเวิร์กช็อปสร้างสรรค์จากงานหัตถศิลป์คู่เมือง ทั้งเขียนหัวเรือและอักษรโบราณ ต่อดูด้วยนั่งคุยกับคนที่เปลี่ยนบ้านไม้เป็นห้องสมุด แล้วปิดจบรสมือของคนปฎิภาณเจ้าเก่า รวมไปถึงอาหารจากเชฟรุ่นใหม่ เข้าใจคนน่านผ่านรอยมือของพวกเขาเอง

สารบัญ

จากปก

ทุ่งนา ถนน ดอกไม้
และสายหมอกยามเช้า
ในวันฝนพรำ ที่บ้านบ่อเกลือ
อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน
ธีรพัฒน์ บุฒาพิบูลย์ ภาพ

๓๐

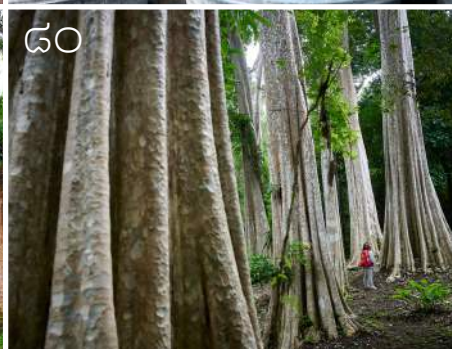
๓๘

๕๒

๖๖

๘๐

คอลัมน์ประจำฉบับ

- ๐๗ บทบรรณาธิการ
- ๐๘ รอยยิ้มของแผ่นดิน
- ๑๒ ภาพเล่าเรื่อง
- ๑๖ สัมภาษณ์พิเศษ
โจอี้-ภูวศิษฐ์ อนันต์พรสีริ
- ๒๐ ชมศิลป์
- ๒๔ เล่นหัดไทย
- ๓๒ สุขกันดี
- ๓๔ ตามรอยไทยแลนด์
- ๓๖ ฮาวทูเที่ยว
- ๓๘ ชวนกันพัก
- ๑๐๐ ชวนกันกิน
- ๑๐๒ ชวนกันซื้อ
- ๑๐๓ Sketching Thailand
- ๑๐๔ ใต้สมุทร
- ๑๐๖ โลกละมุน
- ๑๐๘ Thailand Tourism Awards
- ๑๑๐ เห็นแก่เที่ยว
- ๑๑๒ วาดเมืองไทย
- ๑๑๔ ดวงเดือนนี้
- ๑๑๖ รายงานพิเศษ
- ๑๑๘ ข้าว ทกก.
- ๑๒๐ ฉบับหน้า

อลาน

นิตยสารเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม
ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในเมืองไทย

ชวนเที่ยวเชียงรายปลายฝนต้นหนาว

กับ TAGTHAi Chiang Rai Pass

ช่วงปลายฝนต้นหนาว ยามฝนเริ่มซา อากาศบนดอยกำลังเย็นสบาย อาจเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการกลับไปทำความรู้จักเชียงรายอีกครั้ง เพราะนอกจากวัดร่องขุ่น พระธาตุดอยตุง หรือภาพจำของสามเหลี่ยมทองคำ เชียงรายยังมีทั้งไร่ชา ชุมชนบนพื้นที่สูง งานศิลปะ รวมไปถึงอาหารและวิถีชีวิตท้องถิ่นที่รอให้ไปทำความรู้จัก

เที่ยวสัมผัสเมืองแห่งศิลป์

ลงจากดอยแล้ว มาเชียงรายเมื่อไร ก็ยังน่าแวะไปถ่ายภาพชุดไทยกันที่ **วัดร่องขุ่น** เพราะแม้จะเคยไปมาแล้ว หรือเห็นภาพถ่ายกันมานับครั้งไม่ถ้วน แต่สถาปัตยกรรมสีขาวที่นำแนวคิดทางพุทธศาสนามาถ่ายทอดผ่านงานศิลปะร่วมสมัย ผลงานของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติ แห่งนี้ ก็ยังสวยงามประทับใจไม่เสื่อมคลาย สำหรับคนที่อยากลองเปลี่ยนบรรยากาศ สามารถแวะไป **พิพิธภัณฑ์บ้านดำ** ผลงานของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ศิลปินแห่งชาติอีกท่าน ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากวัฒนธรรมล้านช้างล้านนา และสุวรรณภูมิทั้งหมด โดยบ้านดำหลังจะมีเอกลักษณ์เฉพาะที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ทั้งยังเป็นทั้งจัดแสดงของสะสมส่วนตัวทั้งจิตรกรรมและประติมากรรมอีกด้วย โดยทั้ง 2 แห่งนี้ แม้จะอยู่ในจังหวัดเชียงรายเหมือนกัน แต่กลับสะท้อนงานศิลปะได้แตกต่างกันอย่างน่าสนใจ

หมุดหมายของคนรักธรรมชาติ

เมื่อพูดถึงสวนดอกไม้สวยๆ ติดอันดับของประเทศไทย ชื่อของ**สวนแม่ฟ้าหลวง** ย่อมเป็นหนึ่งในนั้น เพราะที่นี่มีไม้ดอกไม้ประดับจำนวนมากจัดแสดงให้สวยงามอยู่เสมอ เดินต่อไปไม่กี่นาที จะเจอกับ **พระตำหนักดอยตุง** อดีตที่ประทับของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อีกหนึ่งสถานที่ที่ทำให้เราเห็นเรื่องราวของการพัฒนาพื้นที่

สูงและคุณภาพชีวิตของผู้คนในจังหวัดเชียงราย เมื่อออกจากดอยตุงแล้ว หากยังมีเวลา ลองขับรถต่อขึ้นไปทาง **ดอยแม่สลอง** สัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนชาวจีนยูนนานที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่สูง และยังคงมีกลิ่นอายของวัฒนธรรมของพวกเขาอยู่ทั้งในภาษา อาหาร การดำรงชีวิต รวมถึงการทำไร่ชาตามแนวเขาเป็นระยะ ๆ อย่างที่ได้เห็นระหว่างทาง

ดื่มด่ำบรรยากาศระหว่างทาง

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังแล้ว เชียงรายยังมีชุมชนชาติพันธุ์อาศัยอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ เช่น ชาวอาข่าที่บ้านผาหมี อ.แม่สาย โดยในอดีตเคยเป็นพื้นที่สีแดงที่มีการปลูกฝิ่น แต่ปัจจุบันพลิกโฉมเป็นแหล่งปลูกกาแฟอาราบิก้าคุณภาพดีระดับโลก ทำให้ชุมชนบ้านผาหมี มีทั้งร้านอาหาร และโฮมสเตย์ให้คุณแวะไปพัก และสัมผัสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือหากต้องการไปดื่มด่ำกับธรรมชาติเพิ่มเติม ก็สามารถไปต่อกันได้ที่ “Boo Chocolate” เรียนรู้วิธีการทำช็อกโกแลตแบบเจาะลึกในสไตล์ “Farm-to-Bar” แล้วปิดท้ายวันกับอาหารเหนือที่ “มาลองเต๊อะ” ร้านอาหารที่สนับสนุนชุมชน ด้วยการนำวัตถุดิบอินทรีย์ปลอดภัยในท้องถิ่นมาใช้ปรุงอาหาร ก่อนจะนำมาเสิร์ฟภายใต้บรรยากาศล้านนาพร้อมสมัยอย่างลงตัว

Boo Chocolate

มาลองเต๊อะ

ควายดิบดาก อารักเธอส์

เที่ยวเชียงรายกับ TAGTHAi Chiang Rai Pass

ถ้าไม่รู้ว่าจะไปเที่ยวที่ไหน ลองกลับไปเที่ยว จังหวัดเชียงรายให้ชีวิตได้ช้าลงอีกสักครั้ง ผ่านธรรมชาติ อากาศเย็นบนดอย และบทสนทนาสั้น ๆ กับผู้คนในชุมชน เล็กๆ กับ TAGTHAi Chiang Rai Pass ราคา 2,199 บาท เลือกใช้ได้ 5 สิทธิประโยชน์ ครบถ้วนทั้งสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม ร้านอาหาร คาเฟ่ และเวลเนสสปา ให้คุณดื่มด่ำไปกับการท่องเที่ยว โดยไม่จำเป็นต้องมีโปรแกรมแน่นอน

สแกนเพื่อดูรายละเอียด

THE TEAM

การทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย

เจ้าของ

- **ผู้ว่าการการทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย**
ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
- **ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด**
บรรณาธิการบริหาร

คณะที่ปรึกษา

- **ฐาปนีย์ เกียรติไพบูลย์**
ผู้ว่าการการทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย
- **อภิชัย จัตตเจลิภกิจ**
รองผู้ว่าการด้านตลาดในประเทศ
- **นิธิ์ สีแพ**
รองผู้ว่าการด้านสื่อสารการตลาด
- **ภัทรอนงค์ ณ เชียงใหม่**
รองผู้ว่าการด้านตลาดเอเชียและแปซิฟิกใต้
- **จิระวดี คุณกรทรัพย์**
รองผู้ว่าการด้านตลาดยุโรปอเมริกา ตะวันออกกลาง และแอฟริกา
- **กิตติพงษ์ ประพัฒน์ทอง**
รองผู้ว่าการด้านดิจิทัล วิจัยและพัฒนา
- **ชูวิทย์ ศรีเวชกุล**
รองผู้ว่าการด้านนโยบายและแผน

- **อัศววิชัย เทพาสิต**
รองผู้ว่าการด้านบริหาร
- **ณัฐ คุรุทสุด**
รองผู้ว่าด้านสินค้าและธุรกิจทอ้งเกี่ยว
- **ฐานิจ ฐานนท์**
ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน
- **เด่นเดือน เหลืองแข็ง**
ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์
- **พริมา หงษ์วิไล**
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและงบประมาณ
- **ปาริชาติ บุญคล้าย**
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด
- **พัชรา อนงค์จรรยา**
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด

คณะผู้จัดทำ

- **สุนันทา หามนตรี**
ผู้อำนวยการกองวารสารบรรณาธิการ
- **ภาคภูมิ น้อยวัฒน์**
หัวหน้างานนิตยสารบรรณาธิการฝ่ายภาพ
- **ธีรพัฒน์ บุพาพิบูลย์**
หัวหน้างานหนังสือพิเศษและสื่อดิจิทัล
- **ฐาตุร โกมารกุล ณ นคร**
บรรณาธิการผู้ช่วย

กองบรรณาธิการ

- พระคุณ บุญยเนตร
- มานิตา ทัศนประเสริฐ
- ชตาทิพย์ อัมพันทอง
- กานต์ชนก เดชสุวรรณ
- อริสรา พุทธวงษ์
- เสาวนีย์ สมบูรณ์
- ปภาวรินทร์ รอดภัย
- ศุภณัฐ เจริญราศรี

ฝ่ายภาพ

- ว่าที่ร้อยตรี ณยศ ยิ่งยงค์

ฝ่ายศิลปกรรม

- บริษัท เนโม คิดดี จำกัด

ฝ่ายการตลาด โฆษณา จัดจำหน่าย และสมาชิก

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ
๒๐๑๐-๒๐๑๕

- **พงศ์ฤทธิ์ อภิชาติพงศ์**
หัวหน้างานการตลาดวารสาร
- สิโรจน์ นาคพันรวงษ์
- ศิวรัตน์ พันธุ์มณี
- ปัญญา โพธิ์ไพจิตร
- ธีรพงศ์ ปะริตพงษ์

ฝ่ายผลิต

แยกสีและจัดพิมพ์

- **บริษัท พิมพ์ดี จำกัด**
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๑ ๙๕๐๑
- จำนวนพิมพ์ ๕,๒๕๐ เล่ม

สำนักงานอนุสาร อ.ส.ท.

การทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย ชั้น ๑๑ เลขที่ ๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๑๑๔๖-๙
อีเมล : magdiv@tat.or.th เว็บไซต์ : osotho.co

อนุสาร อ.ส.ท. นิตยสารรายเดือนของการทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย
เพื่อเสนอข่าวสารและสารคดี อันเป็นสาระประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมทอ้งเกี่ยวของประเทศไทย
กำหนดออกทุกต้นเดือน ภาพ สารคดี และข้อมูลที่เกี่ยวข้องพิมพ์ในอนุสาร อ.ส.ท. สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
หน่วยงาน หรือบุคคลใดต้องการคัดลอก และนำไปเผยแพร่ จะต้องทำจดหมายขออนุญาตถึง
บรรณาธิการ และต้องระบุ “ได้รับความเอื้อเฟื้อจากอนุสาร อ.ส.ท.” ลงไปในเอกสารฉบับนั้น ๆ
ด้วยทุกครั้ง เมื่อได้รับอนุญาต

การทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานในประเทศไทย

สำนักงานต่างประเทศ

จากบรรณาธิการ

สัญญาของกันยา

“กันยายน” คือเดือนที่บางคนเริ่มนับถอยหลังสู่การก้าวไปยังอีกช่วงชีวิต เป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่บางคนเฝ้ารอคอยหรือบางคนไม่ยอมให้มาถึง คือ “การเกษียณ” จากการทำงานตามระบบงานประจำ แน่ใจว่ามีความรู้สึกอะไรสักอย่างซ่อนอยู่ โดยส่วนตัวแล้วไม่ต้องการจากลาแบบนี้เป็นเรื่องเศร้า เพราะเรายังคงได้เจอได้สนทนากัน และอาจจะสนิทสนมกว่าเดิมเสียด้วยซ้ำ เพราะยศถา หัวใจได้ปลดทั้ง เหลือแต่ความผูกพันที่ไม่มีตำแหน่งมากนัก

ในเดือนกันยายนนี้ ยังเป็นปลายวิสาขมาสฤดูที่สภาพท้องฟ้าของบ้านเรายังครึ้มเทาหรือขาวโพลนด้วยสีเมฆที่เคาได้เลี้ยวพร้อมปล่อยสายฝนลงมาแล้ว แต่ก่อน ช่วงฝนกระหน่ำแบบนี้ เรามักตั้งแง่แง่มองไม่อยากเที่ยว ด้วยเหตุผลที่ว่า เดินทางลำบาก เปียก ชื้น แฉะ เลอะเทอะ หรือแม้กระทั่งกลัวจะไม่สบาย ถึงวันนี้ อยากให้ลองเปิดใจแปลงร่างเป็น “คนได้ฟ้า” ที่ไม่เกรงฝนตักสักที แล้วจะรู้ว่าการท่องเที่ยวที่ได้เห็นทุกพื้นที่เป็นสีเขียวสลับตา มันฮิลใจได้ขนาดไหน

แพร่-น่าน คือเมืองในลิสต์หนึ่งที่อยากให้ลองไปเที่ยวในฤดูฝนดูบ้าง จะพบกับความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ ความเขียวของป่าและไร่ นา อากาศที่เย็นสบายแบบฉ่ำละอองฝน สีสันของอาคารที่ดูเข้มชัด บรรยากาศหมอกฝนที่ลอยเอื่อยเอื้อยเรื้อยอดดู แค่นี้ก็น่าประทับใจและมองทอดสายตาดูออกไปก็ฟินแล้ว หรือหากได้กางร่มยามฝนโปรยเดินเลาะลำธาร ท้องทุ่ง ก็เพลินไม่ใช่น้อย หรือการได้อยู่ท่ามกลางหุบเขาที่ล้อมด้วยป่าเขียวก็เป็นช่วงเวลาที่น่าประทับใจ

ติดฝนอยู่ที่ใดที่หนึ่งสักที่ก็ไม่แยอย่างที่คิดนะ

สุนันทา ทามนตรี
บรรณาธิการ

สนใจสมัครสมาชิก

ออส

นิตยสารท่องเที่ยวรายเดือน
ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดของเมืองไทย

เพียง Add Line Official Account: @osotho

๑. ก้องทุ่งข้าวเขียวชง
ข้าวเหนียวเขาวงได้ชื่อว่า
นุ่ม หอม รสดีกว่าที่ใด ๆ
๒. ไพบุลย์ วรรณทอง
สามีผู้ขยันขันแข็ง เขาปลูก
ต้นหม่อนและต้นไม้สารพัด
ไปทั่วทุกที่ว่างในนาไร่
๓. โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ
บ้านกุดสิม-คุ้มเก่า ช่วยให้
หลายครอบครัวมีรายได้เสริม
๔. ลวดลายอันประณีตแบบ
ชาวผู้ไท

๑

เขาวง

ชีวิตเติบโตใหญ่ด้วยเส้นไหมและสายน้ำ

เมื่อฝนแรกโปรยลงบนพื้นดินเขาวง อำเภอเล็ก ๆ ที่แวดล้อมไปด้วยภูเขา
ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ก้องนาและภูเขารายรอบก็กลับมาเขียวชอุ่มอีกครั้ง

รอยยิ้ม ของแผ่นดิน

SMILE OF
THAILAND

ในลำห้วย น้ำใหม่ไหลหลั่งลงมาจากภูเขา ความชุ่มฉ่ำแผ่ซ่านไปทั่วท้องทุ่งข้าวและท้องนาไร่

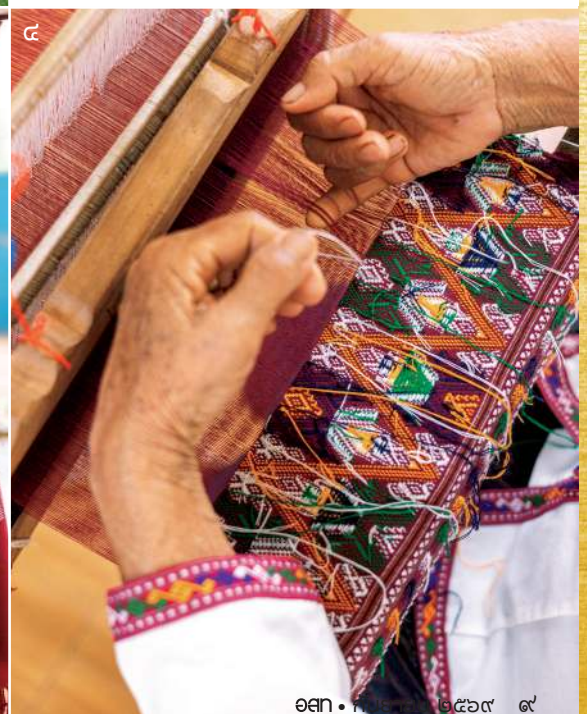
“ผักที่ปลูกไว้รอบ ๆ บ้านกำลังงามเลยละ” ไพบูลย์ วรรณทอง บอกผู้มาเยือนพร้อมกับยิ้มกว้าง มองปราดเดียวก็รู้ว่า ชีวิตที่ดีใบหน้าจะเป็นด้วยรอยยิ้มเช่นนี้

บ้านของไพบูลย์นั้นพูดได้ว่า “น่าอยู่” ด้านหลังเป็นเทือกเขาสูงและผืนป่าใหญ่ ด้านหน้าเป็นท้องทุ่งอันอุดมแผ่กว้างออกไป

“แต่ก่อนก็ไม่ค่อยดีนักหรอก อาศัยน้ำฝนช่วงหน้าฝนอย่างเดียว” ดวงตาดำกร้าน แห้งมองขึ้นไปบนท้องฟ้า เมฆฝนระลอกแรก กำลังลอยเข้ามาปกคลุม

เป็นความจริงอย่างที่ไพบูลย์ว่า เขาขาดแคลนด้วยภูเขาที่จริง แต่ปากก็ลดน้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก อีกทั้งผืนดินก็เป็นดินร่วนปนทราย ทำให้อุ้มน้ำได้ไม่นาน

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินเยือนเขาสูง มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการเกษตร นำมาซึ่งความช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งการปลูกป่าทดแทน ขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้

รอยยิ้ม ของแผ่นดิน

THAILAND

รวมถึงการสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยัง และ
ผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ จังหวัดมุกดาหาร
ส่งผ่านท่อลอดภูเขาออกมายังฝั่งเขาวง นับเป็น
โครงการใหญ่ที่เปลี่ยนชีวิตผู้คนที่นี่ไม่น้อยเลย
ไผ่บูลย์คือหนึ่งในผู้คนที่ได้รับน้ำพระราชหฤทัย
นั้น ครอบครัวของเขาค้าย้ายปลูกข้าวเหนียว
เขาวงพันธุ์ดี ตามคั่นนายปลูกพืชผักและ
ต้นหม่อน เพื่อนำใบหม่อนไปเลี้ยงตัวไหม

ที่ได้ทุนบ้านไม้ยกพื้นสูง ถวิล วรรณทอง
ผู้เป็นภรรยา กำลังตั้งเตาฟืนต้มรังไหม สองมือ
เคลื่อนไหวคล่องแคล่ว

เธอเล่าพลางระหว่างสาวไหม ว่าเรียนรู้
สิ่งเหล่านี้มาจากแม่ตั้งแต่เด็ก แม่ของเธอเป็น
กลุ่มผู้หญิงเขาวงรุ่นแรกที่ได้รับการส่งเสริม
เรื่องไหม

วิถีชีวิตชาวผู้ไทเขาวงนั้นผูกติดกับการทอ
ผ้าใช้เองมาแต่โบราณ วันที่สมเด็จพระนางเจ้า
สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี
พันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินเยือนที่นี่ครั้ง
แรก พระองค์ทอดพระเนตรเห็นผ้าทอที่พวก
ผู้หญิงสวมใส่ ความงดงามของลวดลายทำให้
พระองค์กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนิน
เยือนที่นี่อีกครั้งในอีก ๔ เดือนต่อมา

นำมาซึ่งโครงการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อ
สนับสนุนการเกษตร และโครงการส่งเสริม
ศิลปาชีพบ้านกุดสิม-คุ่มเก่า ซึ่งพระองค์ตั้ง
พระราชหฤทัยส่งเสริมให้ผู้หญิงเขาวงมีรายได้
จากการทอผ้า

๒

๓

๔

๑

เวลาล่วงมาแล้วกว่า ๓๐ ปี นับจากวัน
ก่อตั้ง ทุกวันนี้เสียงก๊อทยังดังกังวานอยู่
ในอาคารหลังย่อมแห่งนั้น

หญิงสาวชาวเขาวงที่ได้เข้าเฝ้ารับเสด็จฯ
ในวันนั้น บัดนี้กลายเป็นย่าและยาย เรียวแรง
ที่ใช้ปลูกต้นหม่อน สาวร่างใหม่เป็นเส้นเล็ก ๆ
นุ่มเนียน ค่อย ๆ ถักทอแต่ละเส้นเป็นลวดลาย
แปรเป็นรายได้ที่อาศัยเลี้ยงดูลูกหลานจน
เติบโตใหญ่

เช่นเดียวกับสายน้ำจากภูเขา ที่หลั่งไหล
ลงมาสู่ท้องทุ่งข้าว แปรเป็นเมล็ดข้าวและ
พืชผักนานา ทั้งเส้นไหมและสายน้ำล้วนโอบอุ้ม
ชาวเขาวงมาร่วมชั่วอายุคนแล้ว

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ บ้านकुดสิม-คุ่มเก่า

- 📍 ตำบลคุ่มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัด
กาฬสินธุ์ ๕๖๑๐๐
- 📞 ๐๘ ๑๖๐๑ ๘๙๓๘

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ เสด็จพระราชดำเนินเยือนเขาวง เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕

๑. เมื่อฤดูฝนมาเยือน
ฝูงปลาก็มาจับน้ำใหม่
๒. ไร่ใหม่ที่พร้อมสำหรับการ
การสาวไหม
๓. เล็บไหมเนียนละเอียด
ราคาดีพอให้ชื่นใจ
๔. รายได้จากการเลี้ยงไหม
และเกษตรอื่นๆใหม่ ช่วย
ให้ถวิล วรรณทอง ส่งลูก
๒ คนเรียนถึงมหาวิทยาลัย
๕. อ่างเก็บน้ำลำพะยัง
และแก่งเขาวงอันเป็น
แหล่งต้นน้ำ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ภาพ

ต้นไม้ในตัวเอง

เราเดินทางเข้าไปในป่า เพื่อจะพบว่าสุดท้ายป่าต่างหากที่เดินทางเข้ามาอยู่ในตัวเรา

แสงแดดส่องทะลุเรือนยอดต้นสักยักษ์ในเขตแพร่-น่าน ลำต้นตรงตระหง่านราวกับเสาค่ายันฟ้า ทว่าในความเยียบสงบของผืนป่าวันนี้ หากเงยหูฟังให้ดี เราอาจได้ยินเสียงสะท้อนของกาลเวลาเมื่อร้อยกว่าปีก่อน เสียงขวานจาม เสียงเลื่อยซึก และเสียงตะโกนของแรงงานในยุคสัมปทานป่าไม้เพื่อส่งฟืนยุคที่ทุนนิยมตะวันตกเดินทางข้ามมหาสมุทรมาติดراجอง “ทองคำสีเขียว” แห่งอุษาคเนย์

ประวัติศาสตร์มักบันทึกด้วยหมึก แต่อดีตของที่นี่ถูกบันทึกด้วยรอยเลื่อย

ภาพเก่าสีซีดจางเผยให้เห็นเรือนร่างกำยำของคนทำไม้โบราณที่คลุกคลีอยู่กับท่อนซุงขนาดยักษ์ในลำห้วย ทุนนิยมต่างชาติอาจเข้ามาเพื่อตักตวง

และขนย้ายทรัพยากรกลับไปสร้างความมั่งคั่งให้มาตุภูมิของพวกเขา แต่มนุษย์ไม่เคยเป็นเพียงผู้ถูกระทำอย่างราบคาบ ในความสูญเสียนั้น มีการปะทะและเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น

รอยค้อนตีตราไม้และเทคโนโลยีการป่าไม้จากตะวันตก ค่อย ๆ เปลี่ยนโฉมหน้าชุมชนลุ่มน้ำยมและน่าน่าน โรงเรียนป่าไม้แพร่และอาคารสถาปัตยกรรมเรือนไม้ศิลปะตะวันตกกำเนิดขึ้นเช่นเดียวกับตึกทรงฝรั่งของมิชชันนารีในเมืองน่านที่เด่นตระหง่านผ่านยุคสมัย มันคือการเจอกันระหว่างความแข็งแกร่งของเนื้อไม้สักกับความประณีตของสถาปัตยกรรมตะวันตก ความเฟื่องฟูนั้นไหลบ่าเข้าสู่คุ่มไม้ เือนวังของเจ้านายฝ่ายเหนือ และแปรสภาพเป็นบ้านเรือนของสามัญชนในเวลาต่อมา

เราไม่ได้แค่ตัดต้นไม้มาสร้างบ้าน แต่กำลังอนุญาตให้จิตวิญญาณของป่าเข้ามาปกป้องชีวิต

เมื่อไม้สักแปรสภาพจากวัตถุดิบในระบบสัมปทานสู่เครื่องมือทำมาหากิน มันได้กลายเป็นอารยธรรมที่หล่อเลี้ยงผู้คนผ่านลมหายใจและการงาน ช่างไม้หรือ “สล่า” ส่งต่อทักษะการเข้าใจเนื้อไม้จากรุ่นสู่รุ่น รอยสิ่วรอยขวานที่ค่อย ๆ ถากลงบนพระพุทธรูปไม้แกะสลัก จวบจนแปรเปลี่ยนเป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่ที่ทอดกายอย่างสงบ งดงามด้วยริ้วจีวรที่พลิ้วไหวจากไม้เนื้อแน่น

ศรัทธาที่สลักลงบนเนื้อไม้ ย่อมหยั่งรากลึกกว่าสิ่งปลูกสร้างที่ไร้หัวใจ

วันนี้ ยุคสัมปทานจบลงไปนานแล้ว แต่ไม้สัก